

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a patra)

7 decembrie 2011 *

În cauza T-562/10,

HTTS Hanseatic Trade Trust & Shipping GmbH, cu sediul în Hamburg (Germania), reprezentată de J. Kienzle și M. Schlingmann, avocați,

reclamantă,

împotriva

Consiliului Uniunii Europene, reprezentat de domnul M. Bishop și de doamna Z. Kupčová, în calitate de agenți,

pârât,

având ca obiect o cerere de anulare a Regulamentului (UE) nr. 961/2010 al Consiliului din 25 octombrie 2010 privind măsuri restrictive împotriva Iranului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 423/2007 (JO L 281, p. 1), în măsura în care acesta o privește pe reclamantă,

* Limba de procedură: germana.

TRIBUNALUL (Camera a patra),

compus din doamnele I. Pelikánová (raportor), președinte, și K. Jürimäe și domnul M. van der Woude, judecători,

grefier: domnul E. Coulon,

având în vedere procedura scrisă,

pronunță prezenta

Hotărâre

Cadrul juridic și istoricul cauzei

- ¹ Reclamanta, HTTS Hanseatic Trade Trust & Shipping GmbH, este o societate germană care desfășoară activități de agent maritim și de administrator tehnic al navelor. Aceasta furnizează servicii în special societății Islamic Republic of Iran Shipping Lines (denumită în continuare „IRISL”).

Măsuri restrictive luate împotriva Republicii Islamice Iran

- 2 Prezenta cauză se înscrie în cadrul măsurilor restrictive instituite pentru a face presiuni asupra Republicii Islamice Iran pentru ca aceasta din urmă să pună capăt activităților nucleare ce prezintă un risc de proliferare și dezvoltării vectorilor de transport de arme nucleare (denumite în continuare „proliferarea nucleară”).
- 3 În cadrul Uniunii Europene au fost adoptate Poziția comună 2007/140/PESC a Consiliului din 27 februarie 2007 privind măsuri restrictive împotriva Iranului (JO L 61, p. 49) și Regulamentul (CE) nr. 423/2007 al Consiliului din 19 aprilie 2007 privind măsuri restrictive împotriva Iranului (JO L 103, p. 1, rectificare în JO L 180, p. 45).
- 4 Articolul 5 alineatul (1) litera (b) din Poziția comună 2007/140 prevedea înghețarea tuturor fondurilor și a tuturor resurselor economice ale anumitor categorii de persoane și de entități. Lista acestor persoane și entități figura în anexa II la Poziția comună 2007/140.
- 5 În ceea ce privește competențele Comunității Europene, articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 423/2007 prevedea înghețarea fondurilor persoanelor, entităților și organismelor identificate de Consiliul Uniunii Europene că participă la proliferarea nucleară conform articolului 5 alineatul (1) litera (b) din Poziția comună 2007/140. Lista acestor persoane, entități și organisme vizate de o măsură de înghețare a fondurilor în temeiul articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 423/2007 alcătuia anexa V la acest regulament.
- 6 Poziția comună 2007/140 a fost abrogată prin Decizia 2010/413/PESC a Consiliului din 26 iulie 2010 privind adoptarea de măsuri restrictive împotriva Iranului (JO L 195, p. 39, rectificare în JO L 197, p. 19).

- 7 Articolul 20 alineatul (1) din Decizia 2010/413 prevede înghețarea fondurilor mai multor categorii de entități. Această dispoziție vizează în special „persoanele sau entitățile [...] care sunt implicate în [proliferarea nucleară] sau persoanele care au legătură directă cu aceste activități sau care le susțin, ori persoanele sau entitățile care acționează în numele sau sub comanda acestora, ori ale entităților aflate în proprietatea acestora sau controlate de acestea, inclusiv prin mijloace ilicite [...], precum și [...] entități ale [IRISL] și ale entităților deținute sau controlate de acestea sau care acționează în numele acestora, astfel cum sunt enumerate în anexa II”.
- 8 Regulamentul nr. 423/2007 a fost abrogat prin Regulamentul (UE) nr. 961/2010 al Consiliului din 25 octombrie 2010 privind măsuri restrictive împotriva Iranului (JO L 281, p. 1).
- 9 Potrivit articolului 16 alineatul (2) din Regulamentul nr. 961/2010:

„(2) Se îngheață toate fondurile și resursele economice aflate în proprietatea, posesia sau sub controlul persoanelor, entităților și organismelor enumerate în anexa VIII. Anexa VIII cuprinde persoanele fizice și juridice, entitățile și organismele [...] care, în conformitate cu articolul 20 alineatul (1) litera (b) din Decizia [2010/413] au fost identificate ca:

- (a) participând, fiind asociate în mod direct sau susținând [proliferarea], [...] sau în deținerea și controlul acestora de către o persoană, entitate sau organism, inclusiv prin mijloace ilicite, sau desfășurarea de activități în numele sau sub coordonarea acestora;

[...]

(d) fiind o persoană juridică, o entitate sau un organism aflat în proprietatea sau sub controlul [IRISL].”

¹⁰ Potrivit articolului 36 din Regulamentul nr. 961/2010:

„(2) Atunci când Consiliul decide să supună o persoană fizică sau juridică, o entitate sau un organism măsurilor menționate la articolul 16 alineatul (2), acesta modifică anexa VIII în consecință.

(3) Consiliul comunică decizia sa, inclusiv justificarea includerii persoanei fizice sau juridice, a entității sau a organismului menționat [la alineatul (2)], fie direct, dacă dispune de adresa acestora, fie prin publicarea unui anunț, oferind persoanei fizice sau juridice sau entității sau organismului în cauză posibilitatea de a prezenta observații.

(4) Atunci când sunt transmise observații sau sunt prezentate dovezi substanțiale noi, Consiliul își reexaminează decizia și informează în consecință persoana fizică sau juridică, entitatea sau organismul în cauză.”

Măsurile restrictive care o privesc pe reclamantă

¹¹ Odată cu adoptarea Deciziei 2010/413, la 26 iulie 2010, denumirea reclamantei a fost inclusă de Consiliu în lista persoanelor, entităților și organismelor prevăzută în tabelul III din anexa II la decizia menționată.

- 12 În consecință, denumirea reclamantei a fost înscrisă pe lista persoanelor, entităților și organismelor prevăzută în tabelul III din anexa V la Regulamentul nr. 423/2007 prin Regulamentul (UE) nr. 668/2010 al Consiliului din 26 iulie 2010 de punere în aplicare a articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 423/2007 (JO L 195, p. 25). Adoptarea Regulamentului de punere în aplicare nr. 668/2010 a avut drept consecință înghețarea fondurilor și a resurselor economice ale reclamantei.
- 13 Atât în Decizia 2010/413, cât și în Regulamentul de punere în aplicare nr. 668/2010, Consiliul a reținut următoarele motive: „Acționează în numele [Hafize Darya Shipping Lines (HDSL)] în Europa”.
- 14 Consiliul a informat-o pe reclamantă cu privire la includerea denumirii sale în lista persoanelor, entităților și organismelor prevăzută în tabelul III din anexa V la Regulamentul nr. 423/2007 prin scrisoarea din 28 iulie 2010. Acesta nu a furnizat alte motive decât cele menționate în Regulamentul de punere în aplicare nr. 668/2010.
- 15 Prin scrisorile din 10 și din 13 septembrie 2010, reclamanta a solicitat Consiliului să reexamineze decizia de a o include în lista persoanelor, entităților și organismelor prevăzută în tabelul III din anexa V la Regulamentul nr. 423/2007.
- 16 Întrucât Regulamentul nr. 423/2007 a fost abrogat prin Regulamentul nr. 961/2010, denumirea reclamantei a fost inclusă de Consiliu la punctul 26 litera (c) din tabelul B din anexa VIII la acest regulament. În consecință, fondurile și resursele economice ale reclamantei sunt înghețate în temeiul articolului 16 alineatul (2) din regulamentul menționat anterior.

- 17 Punctul 26 din tabelul B din anexa VIII la Regulamentul nr. 961/2010 vizează IRISL. În ceea ce privește includerea reclamantei, Consiliul a reținut motivele următoare: „Este controlată de IRISL și/sau acționează în numele său”.
- 18 Prin scrisoarea din 28 octombrie 2010, Consiliul a răspuns la scrisorile reclamantei din 10 și din 13 septembrie 2010 arătând că, după reexaminare, a respins solicitarea acesteia privind eliminarea denumirii sale din lista persoanelor, entităților și organismelor prevăzută în anexa VIII la Regulamentul nr. 961/2010 (denumită în continuare „lista în litigiu”). În această privință, Consiliul a precizat că, în măsura în care dosarul nu conținea elemente noi care să justifice o schimbare a poziției sale, reclamantei trebuiau să i se aplice în continuare măsurile restrictive prevăzute de regulamentul menționat.
- 19 Prin scrisoarea din 23 noiembrie 2010, reclamanta a solicitat Consiliului să îi prezinte probele care stau la baza înscrierii denumirii sale în lista în litigiu. Consiliul nu a răspuns la această scrisoare înainte de introducerea acțiunii.

Procedura și concluziile reclamantei

- 20 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 16 decembrie 2010, reclamanta a introdus prezenta acțiune. Cererea introductivă a fost comunicată Consiliului la 29 decembrie 2010.
- 21 Consiliul a depus un memoriu în apărare la 14 martie 2011.
- 22 Prin actele depuse la grefa Tribunalului la 17 martie și la 4 aprilie 2011, Comisia Europeană și Republica Federală Germania au formulat cereri de intervenție în prezenta procedură în susținerea Consiliului.

23 Întrucât memoriul în apărare a fost prezentat peste termenul prevăzut la articolul 46 alineatul (1), la articolul 101 alineatul (1) și la articolul 102 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, Tribunalul a solicitat reclamantei, la 29 martie 2011 să prezinte observații cu privire la continuarea procedurii. La 31 martie 2011, reclamanta a solicitat în scris judecarea cauzei în lipsă, în conformitate cu articolul 122 alineatul (1) din regulamentul de procedură.

24 Reclamanta solicită Tribunalului:

— anularea Regulamentului nr. 961/2010 în măsura în care acesta o vizează;

— obligarea Consiliului la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

Cu privire la cererile de intervenție

25 Potrivit articolului 40 al patrulea paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, aplicabil procedurii în fața Tribunalului în temeiul articolului 53 primul paragraf din același statut, concluziile unei cereri de intervenție pot avea ca obiect numai susținerea concluziilor uneia dintre părți.

- 26 În speță, Comisia și Republica Federală Germania solicită să intervină în susținerea concluziilor Consiliului.
- 27 Or, la punctul 23 de mai sus s-a constatat că Consiliul nu a prezentat un memoriu în apărare în termenul prevăzut. Din această cauză, Consiliul nu a prezentat nici concluzii în susținerea cărora ar putea interveni Comisia și Republica Federală Germania.
- 28 În aceste împrejurări, nu este necesară pronunțarea asupra cererilor de intervenție formulate de Comisie și de Republica Federală Germania.

Cu privire la fond

- 29 Potrivit articolului 122 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, este de competența Tribunalului să verifice dacă concluziile reclamantei par fondate.
- 30 Pentru a-și susține concluziile, reclamanta invocă, în esență, șase motive. Primul este întemeiat pe încălcarea obligației de motivare. Al doilea este întemeiat pe încălcarea dreptului la apărare și, în special, a dreptului de a fi ascultată. Al treilea este întemeiat pe încălcarea dreptului la o protecție jurisdicțională efectivă. Al patrulea este întemeiat pe o eroare de apreciere în ceea ce privește aplicarea articolului 16 alineatul (2) din Regulamentul nr. 961/2010. Al cincilea este întemeiat pe încălcarea dreptului de proprietate. Al șaselea este întemeiat pe încălcarea principiului proporționalității.

- 31 În cadrul primului motiv, reclamanta susține că motivarea includerii denumirii sale în lista în litigiu furnizată de Consiliu este insuficientă și contradictorie.
- 32 Obligația de a motiva un act cauzator de prejudiciu, astfel cum este prevăzută la articolul 296 al doilea paragraf TFUE și, mai precis în speță, la articolul 36 alineatul (3) din Regulamentul nr. 961/2010, are ca scop, pe de o parte, să acorde persoanei interesate o indicație suficientă pentru a afla dacă actul este bine fundamentat sau dacă este, eventual, afectat de un viciu care permite contestarea validității sale în fața instanței Uniunii și, pe de altă parte, să dea posibilitatea acestei instanțe să își exercite controlul asupra legalității actului respectiv. Obligația de motivare enunțată astfel constituie un principiu esențial al dreptului Uniunii, de la care nu se poate deroga decât în considerarea unor motive imperative. Prin urmare, motivarea trebuie, în principiu, să fie comunicată persoanei interesate în același timp cu actul care îi cauzează un prejudiciu, lipsa sa neputând fi regularizată prin faptul că persoana interesată ia cunoștință de motivarea actului în cursul procedurii în fața instanței Uniunii (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea Tribunalului din 12 decembrie 2006, *Organisation des Modjahedines du peuple d’Iran/Consiliul*, T-228/02, Rec., p. II-4665, denumită în continuare „Hotărârea OMPI”, punctele 138 și 139 și jurisprudența citată).
- 33 Prin urmare, cu excepția situației în care există motive imperative care țin de securitatea Uniunii sau a statelor membre sau de modul de administrare a relațiilor lor internaționale, care să împiedice comunicarea anumitor elemente (a se vedea, prin analogie, Hotărârea Curții din 3 septembrie 2008, *Kadi și Al Barakaat International Foundation/Consiliul și Comisia*, C-402/05 P și C-415/05 P, Rep., p. I-6351, punctul 342), Consiliul este obligat, în temeiul articolului 36 alineatul (3) din Regulamentul nr. 961/2010, să aducă la cunoștința entității vizate de o măsură adoptată în temeiul articolului 16 alineatul (2) din același regulament motivele specifice și concrete pentru care consideră că această dispoziție este aplicabilă persoanei vizate. Consiliul trebuie astfel să menționeze elementele de fapt și de drept de care depinde justificarea legală a măsurii și considerațiile care l-au determinat să o adopte (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea OMPI, punctul 32 de mai sus, punctul 143 și jurisprudența citată).

34 Pe de altă parte, motivarea trebuie să fie adaptată naturii actului în cauză și contextului în care actul a fost adoptat. Cerința motivării trebuie apreciată în funcție de împrejurările cauzei, în special de conținutul actului, de natura motivelor invocate și de interesul destinatarilor sau al altor persoane vizate în mod direct și individual de actul respectiv de a primi explicații. Nu este obligatoriu ca motivarea să specifice toate elementele de fapt și de drept pertinente, în măsura în care caracterul suficient al unei motivări trebuie apreciat nu numai prin prisma modului de redactare, ci și în raport cu contextul său, precum și cu ansamblul normelor juridice care reglementează materia respectivă. În special, un act cauzator de prejudiciu este suficient motivat atunci când intervine într-un context cunoscut de persoana interesată, care îi permite acesteia să înțeleagă semnificația măsurii adoptate în privința sa (a se vedea Hotărârea OMPI, punctul 32 de mai sus, punctul 141 și jurisprudența citată).

35 În speță, trebuie remarcat de la început că elementele de motivare furnizate de Consiliu în anexa VIII la Regulamentul nr. 961/2010, pe de o parte, și în scrisoarea sa din 28 octombrie 2010, pe de altă parte, sunt în primul rând contradictorii. Astfel, în timp ce scrisoarea menționată se referă la o reexaminare a situației reclamantei și la inexistența unor elemente noi care să justifice schimbarea poziției Consiliului, motivarea furnizată în anexa VIII la regulamentul respectiv este diferită de cea reținută anterior în privința reclamantei în Regulamentul de punere în aplicare nr. 668/2010. Prin urmare, nu este clar dacă înscrierea denumirii reclamantei pe lista în litigiu se datorează perpetuării împrejurărilor reținute în Regulamentul de punere în aplicare nr. 668/2010, respectiv legăturile dintre reclamantă și HDSL, sau unor împrejurări noi, respectiv legăturile directe dintre reclamantă și IRISL.

36 În plus, oricare ar fi împrejurările reținute efectiv de Consiliu pentru a justifica înscrierea denumirii reclamantei pe lista în litigiu, motivarea furnizată de acesta nu este suficientă având în vedere regulile prezentate la punctele 32-34 de mai sus.

- 37 Pe de o parte, presupunând că Consiliul s-a întemeiat pe legăturile dintre reclamantă și HDSL, nici anexa VIII la Regulamentul nr. 961/2010, nici scrisoarea Consiliului din 28 octombrie 2010 nu permit să se aprecieze motivele pentru care Consiliul a considerat că elementele prezentate de reclamantă în scrisorile sale din 10 și din 13 septembrie 2010, referitoare în special la natura activităților sale și la autonomia sa față de HDSL și față de IRISL, nu puteau modifica poziția acestuia cu privire la menținerea măsurilor restrictive față de reclamantă.
- 38 Pe de altă parte, presupunând că Consiliul s-a întemeiat pe legăturile directe dintre reclamantă și IRISL, nici anexa VIII la Regulamentul nr. 961/2010, nici scrisoarea Consiliului din 28 octombrie 2010 nu precizează natura controlului exercitat în aparență de IRISL asupra reclamantei sau activitățile pe care aceasta din urmă le efectuează în numele IRISL și care justifică adoptarea unor măsuri restrictive împotriva reclamantei.
- 39 În aceste împrejurări, este necesar să se concluzioneze că Consiliul a încălcat obligația de motivare prevăzută la articolul 296 al doilea paragraf TFUE și la articolul 36 alineatul (3) din Regulamentul nr. 961/2010. În consecință, primul motiv este întemeiat și trebuie astfel admis.
- 40 Prin urmare, se impune anularea Regulamentului nr. 961/2010 în măsura în care o privește pe reclamantă, fără a fi necesară examinarea celorlalte motive.
- 41 Cu toate acestea, din moment ce din prezenta hotărâre rezultă că Regulamentul nr. 961/2010 trebuie anulat, în măsura în care o privește pe reclamantă, ca urmare a încălcării obligației de motivare, nu se poate exclude posibilitatea ca, pe fond, impunerea măsurilor restrictive față de reclamantă să se dovedească totuși justificată.

- 42 Astfel, anularea cu efect imediat a Regulamentului nr. 961/2010, în măsura în care acesta o privește pe reclamantă, poate aduce o atingere serioasă și ireversibilă eficacității măsurilor restrictive prevăzute de acest regulament, din moment ce reclamanta ar putea adopta, în intervalul anterior eventualei sale înlocuiri printr-un nou act, comportamente prin care să eludeze efectele unor măsuri restrictive ulterioare.
- 43 Prin urmare, în temeiul articolului 264 TFUE și al articolului 41 din Statutul Curții, trebuie menținute efectele Regulamentului nr. 961/2010 în ceea ce privește includerea denumirii reclamantei în lista care constituie anexa VIII la acesta pentru o perioadă care nu poate depăși două luni începând de la data pronunțării prezentei hotărâri.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 44 Potrivit articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Consiliul a căzut în pretenții, se impune obligarea acestuia la plata cheltuielilor de judecată, conform concluziilor reclamantei.
- 45 Pe de altă parte, întrucât nu este necesară pronunțarea asupra cererilor de intervenție formulate de Comisie și de Republica Federală Germania, nu mai este necesară nici pronunțarea asupra cheltuielilor de judecată efectuate de acestea.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a patra)

declară și hotărăște:

- 1) **Constată că nu mai este necesar să se pronunțe asupra cererilor de intervenție formulate de Comisia Europeană și de Republica Federală Germania.**
- 2) **Anulează Regulamentul (UE) nr. 961/2010 al Consiliului din 25 octombrie 2010 privind măsuri restrictive împotriva Iranului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 423/2007, în măsura în care acesta privește HTTS Hanseatic Trade Trust & Shipping GmbH.**
- 3) **Menține efectele Regulamentului nr. 961/2010, în măsura în care acesta privește HTTS Hanseatic Trade Trust & Shipping, pentru o perioadă care nu poate depăși două luni începând de la data pronunțării prezentei hotărâri.**
- 4) **Consiliul Uniunii Europene suportă propriile cheltuieli de judecată, precum și cheltuielile de judecată efectuate de HTTS Hanseatic Trade Trust & Shipping.**

Pelikánová

Jürimäe

Van der Woude

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 7 decembrie 2011.

Semnături